

دری

برای
صنف یازدهم

متن و تمرین

فراهم کننده: محمد هاشم معلم زبانهای دری، پشتو و فارسی

مقدمه

افغانها از بسیار قدیم به فکر تدوین فرهنگ دری بودند و اساس و بنیاد آنرا بیشتر از سه هزار سال قبل تهاداب گذاری نمودند. در صفحه بعدی تاریخچه زبان دری را مطالعه کنید.

اکنون دری یکی از بزرگترین و قدیمی ترین زبانهای افغانستان است که امروز به آن تکلم و کتابت میشود. در میان زبانهای متعدد افغانستان، دری یگانه زبانی است که در بر اعظم آسیا به چنان مقام و نفوذی رسیده است که هیچ یک از السنه دیگر افغانستان بدان نرسیده است. حالا از میان دو زبانهای رسمی افغانستان که مشتمل دری و پشتو هستند، دری در ممالک مجاور ما مانند تاجکستان، پاکستان و ایران و حتی در سرزمین های دیگری مانند هندوستان، آذربایجان و عراق بشکل رسمی و غیر رسمی مورد استفاده قرار میگیرد.

زبان دری در معرفت و هویت افغانستان مقام بسیار مهم و برجسته دارد و ادبیات دری بخصوص اشعار آن در میان ادبیات جهان رتبه شامخ و مرتفع دارد.

من بخاطر حفظ چکیده از فرهنگ با شکوه و عظیم دری، یک قطره کوچک آنرا تحت ۲۱ عناوین مختلف، درین کتاب ذکر کرده ام که در خدمت شما قرار میگیرد.

محتوای این کتاب مشتمل عناوین مختلف میباشد که از آنجمله تبدیلی نظم به نثر، مقاله نویسی و جمله سازی برای لغات را میتوان نامبرد. تدریس این کتاب نوعی از آماده سازی شاگردان برای پیشبرد دروس شان در دوره های بالاتر میباشد زیرا که اکثر تدریسات آنها در دوره های فوق در همین موضوعات متمرکز و مشمول خواهد بود.

این کتاب شامل تقریباً ۱۰ هزار لغات است و اکثر متن آن جنبه معلوماتی دارد و بیانگر حقایق میباشد.

در اخیر امیدوارم که به حد اعظم ازین کتاب مستفید گردید و برایتان در آموزش و شناسائی فرهنگ افغانستان منتج و منتهی گردد.

برای پیشنهادات و تصحیحات عاقلانه و سالمانه تان آغوش باز دارم و از قبل اظهار قدردانی و سپاسگذاری مینمایم.

نام کتاب : دری برای صنف یازدهم (متن و تمرین)
فراهم کننده: محمدهاشم معلم زبانهای دری، پشتو و فارسی
چاپ اول : سال ۱۳۹۰ هـ، ش مطابق ۲۰۱۱ م
ستاگهلم - سویدن

درسی

برای

صنّف یازدهم

متن و تمرین

نام:

صنّف:

مکتب:

تلفون:

نام و تلفون معلم:

تاریخچه زبان دری

در قسمت تاریخچه زبان دری نظریات و افکار مختلفی وجود دارد که چکیده آنرا در زیر مینویسم. طوریکه تاریخ امروزه بیان میکند، در قدیم ها حاکم و یا سردار یک مملکت، یک پادشاه میبود. پادشاه از بهترین، لایقترین و ذهینترین انسانها را در گرد خود جمع میکرد و با خود نگهمیداشت. از استعداد آنها در بخشهای مختلف استفاده میکرد تا اینکه از بهترین و مرفعتترین زندگی برخوردار باشد.

بطور مثال چندین هزار سال قبل پادشاه مصر از لیاقت و ایماننداری حضرت یوسف ع که وی در زندان آن پادشاه بود، مطلع شد و ویرا فوراً از زندان رها کرد و سرپرستی تمام خزانه اش را در اختیار وی قرار داد و ایشانرا به آن مقام عالی منصوب کرد. (سوره یوسف ع آیات پنجاه تا پنجاه و دو).

با بیان همین تمثیل شاهان قدیم اشخاصی را که دارای استعداد خارق العاده، اخلاق نیکو، صداقت و ایماننداری میبودند، همچون یک عالم بزرگ، شاعر، دانشمند و غیره را در دربار خود نگهمیداشتند و با استفاده از لیاقت آنها زندگی پُر مسرت را میگذشتاندند.

با استناد از تاریخ نویسان باستان میتوان گفت که افغانها در آن مقطع زمانی دارای استعداد خارق العاده و مقام شامخی بودند.

پادشاهان آن زمان شایق نگهداری و استخدام افغانهای با استعداد در دربار خود میشدند و از آنها میخواستند که به زبان دری برای شان شعر بگویند و آنها را خوش بسازند و غمهای شانرا رفع نمایند.

بهمین دلیل افغانها از خیلی قدیم در خانه های مُجلل پادشاهان با بسیار عزت و سربلندی زندگی میکردند و باهم به دری گپ میزدند وهم شعر می سرودند.

بنابراین اساس زبان دری از همانجا سرچشمه گرفته است و دنباله آن تا همین حالا ادامه دارد و تاریخچه بسیار قدیمی دارد.

خلاصتاً دری بمعنی درباری است و این زبان در خانواده های درباری یا شاهی بیشتر از سه هزار سال قبل مورد استفاده قرار میگرفت و آنها بهمین زبان تکلم و معاشرت میکردند.

مُنتجاً اساس زبان دری در قصرهای شاهان قدیم بنام دری مُسمی و نهاده شد که سلسله آن تا همینروز در افغانستان ادامه دارد.

پس همه افغانها مسئولیت دارند که در ابقای زبان دری که این یک ثُحفه نیک و بزرگ از آباء و اجداد به ما مانده است، سهمیم گردند و در پیشبرد و ارتقای آن کوشا باشند.

فہرست

صفحة	عناوین	صفحة	عناوین
۱	حمد باری تعالیٰ	۲۳	فیل
۲	معنی لغات منوط بہ حمد	۲۴	معنی لغات منوط بہ فیل
۳	انار	۲۵	تربوز
۴	معنی لغات منوط بہ انار	۲۶	معنی لغات منوط بہ تربوز
۵	عافل	۲۷	قلم
۶	معنی لغات منوط بہ عافل	۲۸	معنی لغات منوط بہ قلم
۷	پشک	۲۹	گل
۸	معنی لغات منوط بہ پشک	۳۰	معنی لغات منوط بہ گل
۹	کعبہ دل	۳۱	فضیلت انسان
۱۰	معنی لغات منوط بہ کعبہ دل	۳۲	معنی لغات منوط بہ فضیلت انسان
۱۱	چامغز	۳۳	لیمو
۱۲	معنی لغات منوط بہ چامغز	۳۴	معنی لغات منوط بہ لیمو
۱۳	مناظرہٴ رایت و پردہ (نظم)	۳۵	ماہی
۱۴	معنی لغات منوط بہ مناظرہٴ رایت و پردہ	۳۶	معنی لغات منوط بہ ماہی
۱۵	مناظرہٴ رایت و پردہ (نثر)	۳۷	ابلیس
۱۶	معنی لغات منوط بہ مناظرہٴ رایت و پردہ	۳۸	معنی لغات منوط بہ ابلیس
۱۷	روباه	۳۹	ہلیکوپتر
۱۸	معنی لغات منوط بہ روباه	۴۰	معنی لغات منوط بہ ہلیکوپتر
۱۹	غروب	۴۱	یخچال
۲۰	معنی لغات منوط بہ غروب	۴۲	معنی لغات منوط بہ یخچال
۲۱	قناعت		
۲۲	معنی لغات منوط بہ قناعت		

تربوز

تربوز میوه ای زمینی است که معمولاً شکل گُروی ویا بیضوی دارد حالا شکل چارگوشه ئی آن که برای اولین بار تقریباً هشت سال پیش در جاپان تولید شده بود، در بازار های دنیا به شکل معمول به فروش میرسد.

تربوز با پوست ضخیم و اندازه های متفاوت یافت میشود و رنگ پوست آن زرد و سبز و داخل آن به رنگ سرخ ویا سفید دیده میشود. تربوز کمی معطر است. در ممالک گرمسیر در فصل تابستان مصرف بسیار زیادی دارد. تربوز حاوی پروتین، چربی، قند، فیبر، سودیم، کلسیم، پتاشیم، ویتامین C و ویتامین A میباشد.

تربوز خواص بسیاری دارد از آن جمله ضد استفراق و تهوع است. مخصوصاً برای افرادی که در تابستان دچار گرمی زدگی میشوند، نوشیدن آب تربوز با کمی گلاب میتواند مفید باشد. ضد عفونی کننده بدن و در واقع پاک کننده روده ها بوده است. در طب سنتی چین پوست تربوز را خوب می شویند و درپیشروی آفتاب میگذارند تا خشک شود، سپس از آن برای تداوی امراض مختلفی استفاده میکنند، بدین صورت که کمی پوست تربوز را در کمی آب می جوشانند و مانند چای آنرا مینوشند که چون داری پتاشیم بالاست برای مبتلایان به فشار خون بالا، فشارهای عصبی وهمچنین برای مریضان مبتلا به مرض قند مفید است.

تربوز با داشتن بیش از نود فیصد آب، برای رفع تشنگی بسیار مناسب است. هیچ میوه ای تا این اندازه آب ندارد. چون تربوز دارای مقدار خیلی کمی سودیم است، آب زیادی از بدن دفع میشود و برای کسانی که تکلیف گرده دارند و افراد که ادرار غلیظ و زرد رنگ با بوی بد و تند دارند، بسیار خوب میباشد و حتی با نوشیدن آب تربوز و آب نوشیدنی به مقدار زیاد این مشکل از بین میرود.

تربوز به خاطر داشتن ویتامین C و ویتامین A صدماتی را که در اثر فشار روانی، استعمال دخانیات، مسموم محیطی و دوا ها وارد میشود، کاهش میدهد.

علاوه بر این ابتلاء به خیلی از امراض دنیای متمدن مثل سخت شدن دیواره سرخرگ، سرطان و امراض دوران پیری مثل الزایمر و پارکینسون را کاهش میدهد. بخاطریکه علت وقوع این امراض رادیکالهای آزاد هستند. ویتامین های تربوز خطر حمله آنها را به بدن تضعیف می کنند.

از سایر خواص تربوز میتوان موارد زیر را نام برد:

آب تربوز بعنوان خنکی برای مریضان تب دار مفید است زیرا التهاب مریض را برطرف میکند. تربوز نرم کننده، ادرارآور و زیاد کننده عرق است، لذا پس از مصرف تربوز مسموم بدن از سه طرف (ادرار، مدفوع، عرق) دفع میشوند و عوض آن شادابی و طراوت به انسان دست میدهد. تخم تربوز ضد کرم معده و روده میباشد.

معطر : خوشبو

حای : دارای، مشتمل

التهاب: برافروخته گی، گرمی آتشی، تب آتشی

فیبر: الیاف را گوید که در حبوبات و غلات (گندم و سبوس)، دانه ها، میوه ها و سبزی ها یافت میشود.

پروتین: کلمه یونانیست که معنای آن نخست است. پروتین را نخستین بخش یک موجود زنده تشخیص داده اند. **صفحه ۱۲ را هم ببینید.**

کلسیم: یکی از عناصر کیمیای با نشانه Ca و دارای عدد اتمی 20 میباشد. کلسیم برای تقویه استخوانها مهم است.

پتاسیم: یکی از عناصر کیمیای با نشانه K و دارای عدد اتمی 19 میباشد. پتاسیم یکی از مینرال مهم برای حجرات بدن است.

سودیم: یکی از عنصر شیمیایی با نشان Na و عدد اتمی ۱۱ میباشد. سودیم یک فلز واکنش دهنده نرم است.

ویتامین: ویتا = زندگی و مین = منبع است. ویتامین ماده ای که وجودش بمقدار کم برای رشد اعضای بدن ضرورست. **صفحه ۱۲ را هم ببینید.**

سموم : جمع سم یعنی زهرها

عفونی : بدبوئی ویا گندیده گی

طب : معالجه

مبتلایان : گرفتاران، دارنده گان

ادرار غلیظ : شاش تیره

دخانیات : اقسام تنباکو

محیطی : فراگیرنده . درگیرنده، گرداگردی

ابتلاء : مبتلا ، گرفتار ، دُچار

الزایمر : مرضی است که در اثر آن حافظه مریض برای مدت کوتاه از بین میرود، فراموشی

پارکینسون :مرض مغزی است که در کلان سالها دیده میشود.

رادیکال : اصلی ، اساسی، بنیادی

مدفوع : مواد غایبه، گوه

طراوت : تازه گی

کارمندی

۱- یک مقاله ئی پنج سطری راجع به تربوز در کتابچه هایتان بنویسید.

۲- برای لغات فوق که با رنگ سبز نشانی شده است، جملات مناسب در کتابچه هایتان بنویسید و آنرا جهت تصحیح به اُستاد گرامیتان نشان دهید.

۳- درس امروزه را یکبار با خط زیبا در کتابچه هایتان بنویسید.

کارخانگی

۱- لغات نو این درس را حفظ کنید.

۲- در کتاب "تمرین اول برای لیسه" مراجعت کنید و تمرینات دو صفحه آنرا

بر حسب دستور اُستاد گرامیتان انجام دهید.

آگاهی!

حق چاپ این کتاب محفوظ و کاپی کردن آن کاملاً ممنوع است. در صورت هر نوع تخلف ویا تقلب، شخص ویا شرکت به مرجع قانون جهت مجازات معرفی میشود.

Kopieringsförbud!

Detta verk är skyddat av lagen om upphovsrätt! Vid tillämpning av skolkopieringsavtalet (även kallat BONUS-avtalet) är detta verk att se som ett engångsmaterial. Engångsmaterial får enligt avtalet över huvudtaget inte kopieras för undervisningsändamål. Kopiering för undervisningsändamål av denna bok är således helt förbjudet. Ingen del av materialet får lagras eller spridas i elektronisk (digital) form. Utan tillåtelse av förlaget kommer kopiering utöver avtalet att innebära otillåtet mångfaldigande. Ett sådant intrång medför straffansvar och kommer att ge upphov till skadeståndsskyldighet enligt 53 och 54 §§ lag (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk.

اینجا کتابهای درسی ذیل با داشتن نمره های
استندرد بین المللی (ISBN) موجود است:

کتابهای ابتدائیه (از صنف اول تا صنف ششم):

- ۱ - دری برای صنف اول **متن**
- ۲ - دری برای صنف اول **تمرین**
- ۳ - دری برای صنف دوم **متن**
- ۴ - دری برای صنف دوم **تمرین**
- ۵ - دری برای صنف سوم
- ۶ - دری برای صنوف ۴ تا ۶ **کتاب اول**
- ۷ - دری برای صنوف ۴ تا ۶ **کتاب دوم**
- ۸ - کتاب تمرین برای صنوف ۴ تا ۶

کتابهای متوسطه (از صنف هفتم تا صنف نهم):

- ۹ - دری برای صنف هفتم
- ۱۰ - دری برای صنف هشتم
- ۱۱ - **تمرین اول** برای صنوف متوسطه
- ۱۲ - **تمرین دوم** برای صنوف متوسطه
- ۱۳ - **تمرین سوم** برای صنوف متوسطه

کتابهای لیسه (از صنف دهم تا صنف دوازده هم):

- ۱۴ - دری برای صنف دهم **متن**
- ۱۵ - دری برای صنف دهم **تمرین**
- ۱۶ - دری برای صنف یازده هم **متن**
- ۱۷ - **تمرین اول** برای لیسه
- ۱۸ - **تمرین دوم** برای لیسه
- ۱۹ - قصه های شیرین افغانی

کتابهای پښتو:

- ۲۰ - پښتو لومړی ټولگی **لوست**
- ۲۱ - پښتو لومړی ټولگی **تمرین**

کتابهای فارسی:

- ۲۲ - کتاب **تمرین** فارسی کلاسهای ۱ تا ۳
- ۲۳ - کتاب **تمرین** فارسی کلاسهای ۴ تا ۶

www.daribooks.se

Name: Dari for 11th class (text and exercises)

Author: Mohammed Hashem

1st Edition: 1390 H, Sh - (2011) M

Stockholm SWEDEN

ISBN 978-91-979477-1-8

Dari för Gymnasium

Text och Övning

Författare:

Mohammed Hashem lärare i dari, pashto och persiska